

Ապրիլ

12.13
12.16
12.17
12.10
0950.00
1060.00
0950.00
0960.00
066.50
068.50
065.50
061.50
21.00
4.08
3.00
6.10
4.30
2.60
42.50

ՏՆՕՐԵՆ ԽՄԱՐԱԳԻՐ

ԵՒ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

Նիկ. Մ. ԹԻՒՆՊԵՆՏՆԱՆ

ԽՄԱՐԱԳՐԱՏՈՒՆ

Պատվարի Բերդի մէջ Բազար
Գործի խանի գէտը Սամուր փո-
ղոց Թիւ 13

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

ՊԵՐՏԻՐԸ 20ԳՐ. ՄԵԹԱԼԻ ՔԻՆՆԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ

Կ. Պօլսոյ համար

Տարեկան	772.	100
Վեցամսեայ	»	50
Եռամսեայ	»	25

Գաւառաց համար

Տարեկան	772.	150
Վեցամսեայ	»	75
Եռամսեայ	»	40

Օտար երկիր տրին. 40 Յր. ք.

ԱՄՈՑ

109.30
87.27
89.24
17.02
09.00
51.20
09.10
09.20
05.15
136.00

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

Սխալած չէինք երբ կըսէինք անցեալներն թէ Հայաստանի գաւառաց մէջ ուսումնական լուսաւորութիւն տարածելու նպատակաւ նորանոր ընկերութեանց կազմութիւնն ու հաստատութիւնը քիչ ատենէն պիտի ընդհանրանայ ու բազմաճաւաց մեր ազգին մէջ:

Խարբերդի, Տէրսիմի և Մշոյ գաւառաց համար Արեւելեան-Դպրոցասիրաց, Սեփաստիոյ գաւառին համար Սինէքէրիմեան, Վասպուրականի և Տարսնոյ գաւառին համար Արարատեան և Արիական, Խիզանու համար Ուսումնասիրաց, և այլ տեղեաց համար ուրիշ այլևայլ ընկերութիւններէն յետոյ, այսօր ալ Տորոսի գաւառին մէջ ուսումնական կրթութիւն ծաւալելու նոր ընկերութիւն մ'ալ ելած, կամ աւելի լաւ ևս է բռնել՝ ինքեանցած կ'տեսնեմք, կիլիկեան անուամբ, նոյնիսկ Ամեն. Տ. Ներսէս սրբազան Պատրիարք Հօր նախագահութեանն ու հովանաւորութեանը ներքեւ:

Սոյն ընկերութիւնը, որ խոստովի Նուպար-Շահնազարեան վարժարանի աշակերտներէն կազմուած ու հաստատուած էր նոյնիսկ Շահնազարեան վարժարանի մէջ, և արդէն 1871էն ըսկըսեալ՝ ի դորժագրութիւն իրեն առաջագործող գովելի դիտմանը՝ Հաճոյ մէջ ալ երկուսեւ վարժարան մը բացած է ընկերութեան ծախիւքը, որ ինն տարիէ ի վեր կը շարունակէ ցարդ, յիշեալ ընկերութիւնը այս անգամ վերջին փետր. ամսոյ մէջ նոր նուիրագործութիւն մ'ալ ընդունելով (*), ևս առաւ:

(*) Կիլիկեան ընկերութեան փետր. 18ի ընդհ. ժողովոյ նստին մէջ վերանորոգած Դիւանին և Դորժագր. ժողովոյ պատուար:

Եւ ամրապինդ հաստատութիւն մ'ստացաւ, որով ընկերութիւնը իրեն սապարէզ ընտրած Կիլիկիոյ գաւառական շրջանակին մէջ ուրիշ ուսումնական հաստատութեան հետ նոր վարժարաններ ալ բանալու կարողութեանը վիճակին մէջ կ'ըլլէ:

Արդարեւ գաղական չնորհաւորութեան տալիս Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացող ընկերութեանց մէջ Արարատեանի պատգամաւորութեան ընթերցած ուղերձը՝ Տորոսի նահանգըն ալ իր (Արարատեանի) օգնութիւն կարկառելու և ուսումնական տարածելու համար ընտրած շրջանակին մէջը որպէս թէ պարունակեալ ցոյց տալ կ'ըլլէր, բայց կարծեմք թէ Արարատեանը վանայ մէջ իր ձեռնարկած գործոյն արդիւնքը դեռ ցոյց չտուած, և Կիլիկեանը ալ արդէն ց տարիէ ի վեր Հաճոյ մէջ երկուսեւ վարժարան:

Ժոն անդամաց անուններն մեզ հաղորդուած լինելով, հարկ էր համարեմք զայնոսիկ ևս յիշատակել թէ՛ սոցա իւրաքանչիւրին ալ Ն. Շահնազարեան վարժարանի աշակերտած և թէ ամենեցունց ալ ազգասէր և եւրոպական երիտասարդներ ի ներքին ապացուցանելու համար:

Դիւան

Պ. Մ. Չերազ Ատենապետ
» Հր. Ասատուր Բ.
» Կարիկեան Ատենադպր.
» Յ. Նազարեան Բ.

Գանձապետ

» Յովհ. Արծրունի

Գործադիր ժողով

» Յովհ. Արշակունի Ատենապետ
» Ա. Լուսինեան Բ.
» Տ. Առաքելեան Ատենադպր.
» Խ. Մուրատեան Բ.
» Կ. Լաթիֆեան Համարակալ
» Յակոբ Թաշճեան

Նի մը հաստատութիւնը տակաւին հոգացած ատեն, որ կապացուցանէ թէ Ն. Շահնազարեան վարժարանի աշակերտք՝ յառաջագործական նոր ձեռնարկներ յաջողութեամբ ի գլուխ հանելու ձեռնհաս են, Կիլիկիոյ գաւառական շրջանակը Արարատեանէն աւելի՝ Կիլիկեան ընկերութեան կարծեմք բաժինն համարել կարժէր աւելի, մանաւանդ որ այս վերջնոյն անդամքն ալ իրեն ուսումնաւարտ աշակերտք Ն. Շահնազարեան վարժարանի, արդեամբ և իրօք ժառանգորդք և շարունակողքն ըլլալու կոչումն ստանձնած են երջանկալիչատակ Շահնազարեանի օրհնեալ նպատակին ու կոտակին, սորա ազգասիրական զգացմանցն ու դիտաւորութեանցը համեմատ, զոր բաղդ չունեցաւ նա ինքն կենդանի աշօք տեսնելու, Կիլիկիոյ մէջ ազգային դաստիարակութիւնն ընդհանրացնել:

Արարատեան ընկերութիւնն թերևս իր բարեալեան խանութայն զգացմամբ մշտաւ մինակ վասպուրա, կանաւ չուզելով շատանալ, ամբողջ Հայաստանն ընդգրկել կը բաղձայր, — ասի գովելի իղձ մ'էր արդարեւ, իսկ մեք և մեզի հետ թերևս բովանդակ ազգը շնորհապարտ և երախտագէտ կ'մնայր իրեն, եթէ վասպուրականի մէջ և եթ իւր ձեռնարկած գործոյն նպատակը և արդիւնքը միայն առ այժմ ի կատար հասցնելու յաջողութիւնն ունենայր, որում կ'մտախօսէր ի բոլոր սրտէ:

Այսու խնդիր ընել չեմք ուզեր սա կամ նա ուսումնական ընկերութեանց միմեանց սապարէզ ընտրած շրջանակին մէջ օտանձգութիւն ընելին, ալ սա կուզեմք և եթ իմացնել թէ՛ ազգը մեծապէս դուհ և շնորհակալ կըլլայ, եթէ իւրաքանչիւր:

չիւր ընկերութիւն՝ իրեն ընտրած այն փոքրիկ շրջանակին մէջն ալ ամենափոքր պտուղ և սրգասիք մը արտադրէ և արդիւնաւորէ:

Թեպէտ փափաքելի էր որ այս տեսակ ուսումնաւարտ ընկերութիւնք, ամենքն ի մի մարմին ձուլուելով, ամենքն ալ ջանքերնին միացնելով՝ միատեղ աշխատէին Հայաստանի գաւառներուն ամենքն ալ իրենց մէջ առնելով և վերջը գանձնք մասնաւոր տնօրէն խորհրդոց ներքեւ բաժնելով, սոյն միացեալքն ընկերութեանց վերին ժողովոյ մը բարձր հսկողութեանը տակ գործեն, ինչպէս նաև ազգին մասնաւորաց թէ աստ թէ յօտար աշխարհս բրած ձեռնտուութեան ու նպաստից ալ ամենքը մէկանց հաղորդ և մասնակից ըլլալով, ըստ որում ամենուն ալ միեւնոյն է նպատակը և միջոցները, սակայն կ'ըլլան թէ անհատականութեան զգացումներն զօրաւոր դուրով ոմանց մէջ, սոյն բաղձացեալ միութիւնը առայժմ արդեւքներ ունի իւր առջեւ:

Այս առթիւ, որովհետեւ տեղն է, հարկ է համարեմք Ռուսիացի ուսումնական անձի մը՝ տեղւոյս մէկու մը գրած նամակին հետեւեալ տողերն յառաջ բերել աստանօր, որ քիչ մը վերջ մեր յայտնած գաղափարին հետ վերաբերութիւն մ'ունի:

«Ուրախալի և համակրելի են, կըսէ Տփլիսիցի պատուարժան նամակագիրը, բոլոր այն ընկերութիւնք, զորս կազմած են պօլսեցիք, Հայաստանի մէջ ուսումնական լուսաւորութիւն տարածելու, Ռուսաստանիցից — ո՛չ մի առաւելութեամբ առ մինքան զմիւսն — ամենքն ալ միօրինակ և հաւասարապէս կ'գիտեն, կ'նային ամենուն վրայ:

զի անմենքն ալ միննոյն մեր եղբարքն են ու մեր ազգակիցք, թէ քէ յիշուցնին, թէ՛ Տաւրոսացիքն և թէ՛ Վասպուրականացիքն և թէ՛ այլ անգիաց հայերք, Վասն որոյ լաւագոյն կ'իշխէր եթէ. բայց ի այժմ կազմուած ընկերութեանց, որոց իւրաքանչիւրը կ'աշխատի մասնաւորապէս յատկապէս մի գաւառի համար, բոլոր այդ ընկերութիւններն յանձնաժողով մը կազմէին, մի քանի անգամ ներ առնելով իւրաքանչիւր ընկերութեան, որոյ գործը լինէր քննարկելու ամենաւերջ վրայ, — թէպէտ չեմք ուղեր ըսել թէ մազի չափ կատակածք ունինք նոցա ազնուութեանը և ազգասիրութեանը վրայ, — այլ թէ միութիւն լինէր բոլոր ընկերութեանց մէջ կապակցելու առ իրեարս, որով Ռուսաստանցւոց տուած նուէրներն ալ ուղղակի ամենաւնեւ ևս վերաբերէին:

Գուցէ Արարատեան ընկերութիւնը, որ առ այժմ մեծ համակրութիւն ստացած է ամեն ուրեք և մեծ գործ տեսած ըլլալու է անտարակոյս, չուզէ միութիւն կազմել միւս ընկերութեանց հետ, Գուցէ իրաւամբ և շատ կարելի է թէ այս դադարաւոր դեռ շատ կանուխ է, չգիտեմք, այդ գործ կ'աւելնէ անոնցմէ՝ թէ Պոլսոյ մեր սիրելի աշխատող անձինք ինչպիսի՞ համազօրեց տէր են... իսկ Ռուսաստանցիք միօրինակ կ'նշանեն, միատեսակ կ'համակրին բոլոր Հայերուն, և կ'ուզեն և կ'իմաստեն որ բոլոր Հայերն ալ միատեսակ միջոցներ ունենային կրթութեան, զարգանալու և յառաջ խաղալու:

Վերոյգրեալ տողերուն մէջ յայտնուած փոփոքանաց և ըզձից իրականացումը ժամանակին թողով կատարել, առ այժմ գոհ եմք որ իւրաքանչիւր մասնաւոր ընկերութիւն կախաւոր իւր նպատակն ու ջանից պատուէն արդիւնաւորելու ըստ կարանց, որոց կարգն անցած է նաեւ այժմ՝ Կիլիկիան ընկերութիւնն ալ, իւր նպատակին մեծութեամբ, միջոցներուն ընտրութեամբ, անգամայն ազգասիրութեամբ և իւր վերջերս գտած նորոգ կազմակերպութեամբ, որ բաւական մեծ գրաւակն մն է իւր օրրանն և զոչ վտրժորանին առաջին հիմնադիր բարիկոյտակ այն մեծանուն անձին նպատակը ապագային մէջ իրոյս օրծուելուն:

Պատր. փոխանորդ սրբազանին քննարկութեան հաստատող Բ. Դրան հրամանագիրը, Մասիս և Թէրեզեան լրագրաց երէկուան ծանուցածին հակառակ, երէկ ալ Պատրիարքարան չհասնելէն զատ, կիմանալով նաեւ թէ՛ յիշեալ հրամանագիրը տակաւին նոր պաշտօնէից ժողովոյ նկատողութեան առնելիք խնդրոց ցանկն անցեր է, և կը կարծուէր թէ երէկուան պաշտօնէից ժողովոյ մէջ խորհրդակցութեան պիտի առնուէր, որմէ ետքը յայտնի պիտի ըլլայ թէ յիշեալ հրամանագիրը Արզր զրկուելով կայս. վաւերացումէն

ետքը Պատրիարքարան պիտի զրկուի, թէ առանց կայս. վաւերացման հարկ թողելու, սոսկ իբր պաշտօնէութեան մէջ հրամանագիրը պիտի յանձնուի պատրիարքարանին:

Ասկից զատ կ'հաւաստեն թէ՛ յիշեալ փոխանորդական ընտրութիւնը վաւերացնելով ծանուցումսին՝ պաշտօնէից մէջ կարծեաց համաձայնութիւն գեռ չը կայ բոլորովին:

Ասկէ կրնայ մակարեւելիլ թէ Պատր. փոխանորդին հաստատութեան հրամանագիրը՝ դեռ քանի մ'օր ևս պիտի ունենայ Պատրիարքարան հասնելը:

Խորհրդէն երէկ Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը կ'մանուցանէ թէ, Միութեամբը քննարկ տեղւոյն ազգայիններէն մին իր ներկայութեանը կոչելով, կ'հրամայէ իրեն որ թղթագրամի բարձմանը համար՝ ինչպէս ամեն ոք՝ նոյնպէս եւ ինքն ալ պարտաւոր է գումար մը նպատու տալ. Հայազգին կը հանէ հինգ հաւ 1000-ոց թուղթ կ'տայ, իսկ Միութեամբը կը տրուի թէ՛ 1500 զրէ. պիտի բլայ տալիք նպատու: Մարդը կը յայտնէ թէ կարողութիւնը չը ներեր 500 զրէն աւելի տալ, և թէ ասի կամաւոր նպատու մը ըլլալով, չկարծեր որ այս մասին իր վրայ բռնանալու իրաւունք մ'ունեցած ըլլայ ոք, փոշան շատ ստիպելէն ետքը զանի, երբ կ'տեսնէ որ չ'յաջողիր համաձայն կ'հրամայէ բանաւորել զայնի, մինչև որ 1500 զրէ իրաւունքն տուած նպատու և խեղճ մարդն իրօք բանաւոր կ'նետուի:

Սորա օրդին վերոյգրեալ դէպքը հազարեւելով Պատրիարքարանին հեռագրաւ, Բ. Դրան մօտ ազգ. վարչութեան միջամտութիւնը կ'իսկողէ:

Մենք վստահ ենք թէ կայս. կառավարութիւնը չպիտի ներէ երբեք որ թղթագրամի բարձմանը համար իւր կարողութեան չափովը կամաւոր ունէ նպատու մը տուող անձինք, որոց հոս հոգեւորական տիրապետութեանն իրենցմէ բռնի պահանջը ունի, իրենցմէ բռնի պահանջը ունի նպատուի գումարը տալ չկարենան ինչպէս համար բանաւոր կութեան մատնուին տէրութեան պարտք ունեցողներու նման:

Մենք չենք կարծեր ընաւ որ կայս. կառավարութիւնը՝ բռնի էջաւ տալու համար մարդ բանաւորելու անիրաւութիւնը թոյլ տայ գործել դաւաճաց կուսակալներուն և կառավարիչներուն որք իրենց հպատակ քրիստոնեաները թերեւ միշտ խուզելու ոչխար մը նկատելու սովորած են:

Գաւառները զրկուելիք եկեղեցական քննիչներն կ'պատրաստուին ծանրայ երեւոյն, Կիմանաւթ թէ Արմ. Սրբաւնձատեանց Գարեգին Ծ. Վ. հայրն յառաջիկայ շարժումս կ'մեկնի դէպ'ի Ակն, խորիմանն սրբազան ալ շաւթ ժամը պիտի ուղեւորի դէպ'ի Վան:

Մշեցի Յակոբ սարկաւազք երէկ պատր. գործակատար Յաւութիւն Էֆ. հետ ուստիկանուած թեան գումար զրկուելով, Վարչութեան գրութեամբ միատեղ, որ եթէ հարցաքննութեան համար ուղուած է՝ կըրնան հարկ եղածը իրեն հարցափորձելէն յետոյ՝ նորէն յանձնել զինքը Պատրիարքարանի որ հոն պահուի ի դիպահում, իսկ ուստիկանութեան բանաւոր բան, տարկուելուն չընար ներել, զի տիրացու Յակոբ՝ հեղեցական դատունի վերաբերի, զոր պահանջին Հայոց Պատրիարքին իրաւունքն է. առանց կաւորութիւն տալու վարչութեան գրութեանը, սարկաւազք հոն հասնելուն պէս ուղղակի ուստիկանութեան բանաւոր կ'ըլլէ, եւ կ'պահանջէ որ միւս օրինակի վանահայրն ու իր Չընկերակիցներն ալ անյապաղ յանձնուին ուստիկանութեան իսկ աստիք Բ. Դրան կողմանէ յանձնուած ըլլալով Պատրիարքարանի, դիտել կ'տրուի ուստիկանութեան վոհմ: վերաբերելին՝ թէ այդ 3 ուղեղին ալ յանձնելու համար ուղղակի Բ. Դրան կողմանէ ուղուելու են:

Վրիպակ.— Երեկուան թերթերուն առաջին երես Չրդ սիւնակ վարէն վեր թուելով Տրդատի հաճութեանը պէտք է «տհաճութեան» կարգալ:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԻ

Լոնտոն 24 ապրիլ
Թայմզ կըսէ թէ, հաւանաւոր է որ Անգլիա և Գաղղիա խթանի դաճեկեց ընելու խնդիրը նկատողութեան առնուին, իսկ մինչև որ հարկը պահանջէ՛ այդ միջոցին գործադրութիւնը օրաճգել ինդիքն Բ. Դրան:

Թէ հրանէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, պարսկական զորաւորութիւն մը Մէշէտէն դէպ'ի Աֆգանիստանի սահմանագլուխը ճանաչալ ելեր է:

Վիեննա 23 ապրիլ.
Եւրոպայի կոմսն այսօր քաղաքս հասաւ:

Ս. Բէթէրպոլ 23 ապրիլ
Չարին կենացը դէմ դաւաճանող Սոյոքօֆ տնուն անձը՝ խոտուովանեցաւ թէ՛ իր և ուրիշ իր մէկ քանի ընկերացը վրայ վիճակ ձգելով թէ ով պիտի կատարէ այդ սպանութիւնը, բաղդէն վիճակն իրեն ելեր է:

Բարիդ 23 ապրիլ
Թուստատանի՝ Բարիդէն, Լոնտոնայէն, Պերլինէն, Բէթ. քաղաքէն և Վիեննայէն միա. հողոյն նմանօրինակ ծանուցագիր մը զրկուեցաւ, զոր պատրաստած էր Պ. Վատենկիթօն, իսկ խալիս յարիւր յիշեալ ծանուցագրին՝ դեռ չգիտցուիր Գահիրէ 23 ապրիլ

Խթանի մէկ յայտարարութիւնը կ'ծանուցանէ թէ տեղացւոյն և օտարազգիներէ բաղկացեալ ընդարձակ արտօնութեամբ Պետական Խորհուրդ մը պիտի կազմուի:

Այս առաւօտ հասած
Վիեննա 24.— Կայսերը իւր

ամուսնութեան 23րդ տարեգարծին առթիւ բոլոր Աւստրիոյ և Հունգարիոյ համար ընդհանուր ներողութիւն հրատարակեց:

Լոնտոն 24.— Սրբ. Հ. Լէյարտ Կ. Պօլիս մեկնեցաւ:

Թրիֆա 24.— Պոլիարաց ազգ. ժողովը դուստրման հրաւիրեցաւ ապրիլ 27ին՝ Պոլիարիոյ իշխանն ընտրելու, որ տեղի պիտի ունենայ մասիսի առաջին օրերուն մէջ:

ԳՐԱՄԱԿԱՆ

Այս առաւօտ բացուեցաւ	12.17
Բուսէլի	42.75
Թղթագրամ	915 00
Պրինս	144.00

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հասունեան խնդրոյն նկատուած որպէս թէ Բ. Դրան կողմէն օսմ. դեպքանաց ուղղեալ շրջաբերականի մ'օրինակը անցեալ օր տեղական թերթերը, ինչպէս նաեւ մեր հրատարակած էինք թան գաղղ. թերթէն առնելով:

Տպագր. Տեսչութեան կողմէն երէկ լրագրաց ուղղեալ ազգարարութիւն մը կըսէ թէ՛ Բ. Դրան երբեք այդպիսի ծանուցագիր մը չէ զրկած, ուստի և այն հրատարակուածը կեղծ է և չինծու:

— Վագթ այսօր զրոյց մը կ'յիշատակէ թէ, Լոնտոն մէջ բանակցութեան տակ գտնուած փոխառութեան զատ, Բ. Դրան իր ստիպողական պիտոյիցը համար, Անգլիոյ երաշխաւորութեամբ՝ օսմ. Պանքայէն 21 միլիոն ոսկոյ փոխառութիւն մը բերի է. Ասի դեռ շատ կանխահաս կերելի:

— Տրապչոնի կուսակալ Սէրրի բաշա իր պաշտօնաքաղաքն հասնելուն պէս, տեղւոյն մեծամեծները խօսեալ ժողովելով կայս. հրամանագիրն կարդացր. ներէն և տոհմախօսութիւն մնալ ընելէն ետքը, պաշտօնին դըլուխն անցիր է:

— Վիկթորիա թագուհին երէկ իտալիայէն մեկնելու է Անգլիա վերադառնալու:

— Երէկ զիշեր երկաթուղիով 200 տնուոր եւմպոլուցի դաղթական տաճկներ հասան Սիրիքէն, և մէկ կողմէն ալ դալու վրայ են:

— Երէկ ժամը 10ին միջոցները թերթ երկրաշարժի ցընցում մ'ըզացուեցաւ մայրաքաղաքիս մէջ:

— Երէկ Աւստրիոյ կայսեր ամուսնութեան 23րդ տարեգարծն ըլլալով, նաւահանգիստըն գտնուող աւստրիական բոլոր նաւերն ալ զրոյակներով զարդարուեր էին:

— Շիրքէթի ընկ. բռնած խոտութեանը վրայ, երէկ առաւօտ առջի չոգեհանները Պէօլիւքտերէ, Պոյաքքէօյ և և ուրիշ մէկ քանի նաւամատոյցներն չհանդիպելուն համար վար իջնողներէն շատը մինչև Արնաւուքէօյ, և ոմանք մինչև

չև Ղալաթիա ոտքով գալու ըստ
տիպուեր են :

Գուգիւնեանք ալ շոգենաւ
չհանդիպելով, հրեայք քալելով
իւսկիւտար եկեր, իսկ իւսկիւ-
տարցիք ալ վախնալով զանոնք
իրենց շոգենաւն առնելու մեր-
ժեր են :

Երեկ իրիկուն ալ Վասրո
երևող անցորդաց շատը կամրջին
վրայ մնացեր են, անցորդաց
ներս մտնելուն դէմ կեցած
դժուարութեանը պատճառաւ :

— Նիկոմիդիոյ ծովածոցը ա-
ռենէ մ'ի վեր է որ անդղիացի
պատերազմական նաւ մը կ'գտ-
նուի, որն որ զրկուած է Մար-
մարայի ծովուն և չըջակայ ե-
զերաց տեղացոյց քարտէսը
(խարթա) հանելու, որոյ օգ-
նական տրուել է ալս անգամ
օսմ. ծովային սպայներէն մին :

— Նիւսիոյ կայսրը այսօր Ս.
Բէթէրսպուրկէն ճանբայ պիտի
ելնէ Գըրըմի մէջ Լիվաթիայի
ամարանոցը գալու :

— Թօթլէպէն զօրապետը 8
հատ աղիկի զաւակ ունենալով,
պատերազմէն ետքը Ս. Բէթէրս-
պուրկ վերադառնալուն, իւր
աղիկանց իւրաքանչիւրը, մին
Պօնաքի, միւսը Հէրսէքցիի,
մէկ ուրիշը Պուլկարի, Յոյնի և
այլ արեւելեան ազգերու աղջը-
կանց յատուկ զգեստն հագած,

այնպէս դիմաւորեր են հայրե-
նին :

— Աթէնքէն կ'գրեն թէ Յու-
նաստանի բոլոր զօրութիւնը 39
հազարէ կ'բաղկանայ, Պահեստի
զօրքն ալ եթէ դրօշակի տակ
կանչուի, ընդամենը 45,000-ի կը
հասնի եղբւր, կամաւորաց թիւը
սոյն հաշոյն մէջը չըլլալով :

— Սէլիմիէի զօրանոցը գըտ-
նուող օսմ. զօրքերէն գունդ (ա-
լայ) մը զօրաց հրաման եղբւր է
որ պատրաստուին Բօսփօս
թալու :

— Սուլթանիէ արքունի շո-
գենաւը, որն որ վերջին պատե-
րազմի պահուն՝ փոխադրու-
թեան ծառայելով շնորհքէ ե-
լեր էր, այս անգամ մեծ և ըն-
դարձակ նորոգութիւններ կ'ը-
լան մէջը, զայն վերստին վերհ-
Սուլթանին յատուկ շոգենաւ
մ'ընելու վիճակին մէջ դնելով :

Տէր.

Դպրոցաւորաց—Արեւելեան ըն-
կերութեան ընդհ. ժողովն նիստ
ունի յառաջիկայ կիրակէ, 15
Ապրիլ, ի կեդրոնական վարժա-
րան Ղալաթիոյ :

Ատենքը պիտի բացուի ժա-
մբ 6ին :

Կիսնդրեմք որ բարեհաճիք
ներկայ դտնուիլ և ընդունիլ

մեր քորդ անաց հաւատարմն
Ատնդար. Ատնպտ.

Յժէ. Արշէնի Յժէ. Թոյնեան
Ղալաթիա, 9 Ապր. 79

ՕՐԱԿԱՐԳ.

1. Ընթերցումն նախորդ նքս-
տի Ատենագրութեանն :

2. Ընթերցումն առ Գիւսանն
ուղղեալ թղթակցութեանց :

3. Տեղեկագիր Հաշուեքնիչ
Յանձնաժողովոյ :

4. Եռամեայ համարատուութե-
ան Տնօրէն Խորհրդոյ :

5. Առաջարկութիւն նոր վար-
ժարանաց հաստատութեան եւ
այլ ձեռնարկութեանց :

6. Բարեգործական ընկերու-
թեան կողմանէ առաջարկութ.

7. Վարժարանաց մէջ աւան-
դելի ընդհ. ուսմանց յայտագիր :

8. Կանոնադրական բարեփո-
խութիւնք :

9. Ընտրութիւն Հաշուեքն-
իչ Յանձնաժողովոյ :

ԱԶԳ.

Հայ-Գրական ընկերութիւնն
նիստ ունի յառաջիկայ կիրա-
կէ 15 ապրիլ Ղալաթիոյ կեդր-
վարժարանը ժամ 6իշդ. կին :

Կհրաւիրուին անգամք ներ-
կայ գտնուիլ սոյն կարեւոր նքս-
տին, Բացակայք իրաւունք չը
պիտի ունենան տրուած որոշ-

մանց դէմ բողոքելու :
Ի դիմաց յանձնախմբին
Գ. Վահանի

Կէտիկ—Փաշայի թատրոնը
յառաջիկայ շաբ. Գիշեր արտա-
քոյ կարգի ներկայացում մը
պիտի արուի, դերասանական
խմբին ամենէն յաջողակ և ըն-
տիր՝ Աղամեան և Թօսպաթ-
եան էֆէնտիներուն ի նպաստ,
զորս թատերասեր ազգային
առիթ և պատեհութիւն ունե-
ցած են այլևայլ թատերասը-
րահներու մէջ քանի՛ քանի՛ ան-
գամներ ջերմ ծափահարու-
թեամբ դրուատելու :

Ներկայացուելիք խաղերն
են :

Սէր ԱՌԱՆՑ ՀԱՄԱՐՄԱՆ
Թատերերութիւն ի հիշք արար
ՄԱՏԱՄ ՌԻՅԴՈՒՏԱ

Զաւեշտ տեկ. լեզուաւ, և
վերջն ալ տաճկ. երգ մը, զոր
պիտի արտասանէ Օր. Մ. Սիրա-
նոյ զուսանեղակ դերասանու-
հին :

Անշուշտ անոնք որ գիտեն
քաջալերել արուեստագէտը և
կ'ճանչեն սոյն նպաստաւորեալ
ընտրելագոյն դերակատարներն
պիտի փութան իրենց ներկա-
յութեամբ պատուել սոյն ե-
րեկոյթը, որ ամենէն շքեղն ը-
լալ կ'իստատանայ :

(28)

առանձն ուշի ուշով կ'զիտէր :

Երբ Ուէսթէրնի գլուխը Անձալին սանդիլին մէջ
աներկայ ընդաւ, ինքն ալ շտկուելով ազատ ու երկար
շունջ մ'առաւ :

— Գանձ մ'է եղբր սա, ըսաւ ինքնիրեն, — մենք
տակաւին ուրիշ գործն' ալ պիտի կարենանք ընել հե-
տը . . .

Սովորաբար վայրենիի սրճարանին սուր և կարկա-
շուն նուագաբանաց ձայները մինչև պարտիզին ճամա-
վայրերուն մէջէն կ'լսուէին, բայց նոյն երեկոյին, դիմա-
կաւորաց կառքերուն զորդիւնը, շեփոններուն ձայնն
ու սամբուրին աղաղակները Օրէրայի թատրոնին նուա-
գածուաց խմբին երաժշտութիւնն անգամ խղզելու չափ
զօրաւոր էին, այնպէս որ հազիւ սրճարանին օանդուլին
զլուխը կենալով կրնար լսուիլ, և այն ալ աղօտ կերպիւ
մը, Անձալին մէջի նուագաւորութեանց և վայրենիին
զարկած թմբակին ձայնը :

Քարմէն առաջէն կ'քալէր. Ուէսթէրն բնաւ չհար-
ցուց թէ ո՞ր կ'ուսնի կոր զինքը, այնքան որ աչքը
յառաւ մնացեր էր իւր առաջնորդին՝ կորապի սպի-
տակութեամբ վզին վրայ փայլող՝ աշխարհիս մէջ նմանը
չտեսնուած գեղեցկութեամբ վարսերուն կոհակաձև խիտ
հիւսքին վրայ. Ամերիկացին կաթնեւ երապտես քունէ
մ'արթնցածի պէս՝ չէր ուզէր աչացը տեսածին հաւա-
տալ, ճակատը կարմրած, քունքերն ալ իւր ալիքառն
հերաց կարծր վարսերուն (բէրչէմ) ներքեւ կարծես կայ-
բէին. Քանի կ'ընէր վար, դժուարաշունչ տաք միջնորդ
մը կ'ձանրանար իւր կուրծքին վրայ, և աւելի ևս մար-
գուն արիւնը դէպ ի գլուխն, ուղեղը կ'հանէր. Ականջ-
ները կ'հնչէին, և չնչառութիւնն ալ կարծեցր ու զըժ-
ուարացեր էր :

Քարմէն իւր հետեւէն դուրս հեւալուն ձայնը լսելով :

(28)

Քնշա սեղմում մը բռնելով կեցոյց զինքը :

— Ես դձեզ կ'ճանչեմ, ըսաւ դեռահաս կինը ազդու
և կործես սղոքարկու ձայնիւ մը, — ես ալ ձեր երկրէն
եմ, և օգնականի մը պէտք ունիմ :

Օտարականը անտարբեր կեցաւ :

Գնահաս կինը վերստին կրկնեց իւր խօսքը, իսկ
այս անգամ անդ զիրեն լեզուաւ :

Օտարականին աչքերը դէպ ի վայր հակիլ սկսան, իւր
պարզ ու անկեղծ դէմքը վարանում մը կ'արտայայտէին :

— Գիտէ՞ք անունս, հարցոյց վերջապէս կնօջը՝ նոյն-
պէս անդ զիրեն լեզուաւ :

— Հաջա՛, ինչպէս չգիտեմ, պատասխանեց կինն
կատարեալ անկեղծութեան ձայնով մը, — և ո՞վ չգիտէ
Պօթլքնի մէջ Պ. Ճէյմս Ուէսթէրնի անունը :

Օտարականը վեր բարձրացոյց աչքերն ու շիկնեցաւ :
Կարծես անկամայ հաճոյք մը կ'զգար այսպիսի չքնադա-
ղեզ բերնէ մ'իւր անուան արտասանութիւնը լսելով :

— Իսկ դուք, հարցուց նորէն, դուք ինչպէս կը
կոչուիք, տիկին :

— Ա՛հ, պատասխանեց կինը տխրաբէմ. — աղքատ-
ները միշտ գիտեն հարուստներուն անունը, իսկ հա-
րուստները չեն գիտեր բնաւ աղքատներունը : Մայրս
զիս Բարմէն կ'ընէր, հայրս ալ Յիւսի . . . Դուք ալ
մօրս տուած անուամբ կոչեցէք զիս, եթէ կ'հաճիք :

Այս պարզ խօսքերն արտասանող ձայնին մէջ ան-
հուն գեղեցկութիւն մը, և առ այդ ընկերացող հայեաց-
քին մէջ անշաղթելի հրապոյր և ձգում մը կար :

Ամերիկացոյ խոհականութիւնն ու լրջամտութիւնը
առաւելի կարգ անցած է, սակայն ինչպէս ամեն աւել
նոյնպէս և Ամերիկայի մէջ ալ կ'գտնուին այնպիսի պար-
զամիտ մարդիկ, որ դեռապանազ խտական գործոց կա-
տարեալ և հիմնովին հմտութիւն ունենալով, զօշխարհ

